

ARADI KÖZLÖNY

Administrátor delegat:

Dr. STAUBER JANOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, Inreg. In Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1-1938. Trib. Arad

ARAD, ANUL 54. No. 267.

1939. november 23., csütörtök.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

Róma szerinti:

A háboru most már erőteljesebbé válik

Mindjobban elmérgesednek a két hadviselő csoport közötti ellentétek — Ismét megváltozik a francia külpolitika Olaszország iránti hangulata — panaszzolják az olasz lapok

Az új intézkedések miatt megbénul a semlegesek tengeri forgalma

Rómából jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök keddi alsóházi beszéde után az olasz sajtónak az a véleménye, hogy a háboru most már erőteljesebbé válik. Diplomáciai körök véleménye szerint a semlegesek tiltakozni fognak a tengeri blokád és az uszó-aknák használata ellen, amelyek teljesen tönkreteszik a semleges hajózást. Az olasz lapok közül a Berliner Nachtausgabe cikkét, amely szerint a hajózásnak Anglia felé vezető útja egyúttal a halál felé vezet.

A Stampa című lap egész sor német cáfolatot közöl. Ezek szerint Berlinből hivatalosan megcáfolják, hogy Neurath báró a cseh-morva protektorátus vezetője Berlinbe utazott volna, hogy ott jelentést tegyen a prágai és csehországi eseményekről. Cáfolják azt is, hogy német katonai küldöttség érkezett volna vissza Törökországból. Megállapítják, hogy a visszatért németek a török hadseregben, mint magánosok szolgáltak, oktatóként. Cáfolják azt is, hogy Göring vezértábornagy feleségének gyermeke született volna. Göringné nem néz anyai örömök elé és nem is volt az utóbbi időben Lausanneban. Végül pedig cáfolják, hogy a német-román kereskedelmi tárgyalások megszakadtak.

Rómából jelentik: A Popolo d'Italia párisi tudósítója megállapítja, hogy a francia politika Olaszország irányában néhány napja kezd ismét megváltozni. A lap franciaországi tudósítója azt panaszza, hogy a francia kormány az utóbbi napokban elismerte a cseh nemzeti bizottságot. Ugyáztzik a kisanant szelleme kezd ismét felülemelkedni, azé a kisananté, amely annak idején mindent elkövetett a Balkánon, hogy csökkentse ott Olaszország befolyását.

Csáky István gróf magyar külügyminiszter külpolitikai expozeja

Budapestről jelentik: A magyar képviselőházban kedő délután Csáky István gróf a magyar kormány külügyminisztere beszédet mondott, amelynek során többek között a következő kijelentéseket tette:

— Magyarország történelmi küldetésének a legfontosabb feltétele az ország függetlenségének és biztonságának megvédelmezése, ami alatt katonai, diplomáciai és gazdasági kérdések megoldása értendő, valamint az a kötelesség, hogy az ország határain túl élő magyarok védelmében részesejjenek.

Rámutatott a külügyminiszter arra, hogy külpolitikai szempontból Magyarország helyzetéről megállapítható, hogy miután megőrizte régi és kipróbált barátait, biztosítottnak tekinthető. Kitért arra, hogy Magyarország őszinte köszönettel fogadta Hitler vezérkancellár október 6-iki kijelentéseit, amelyeknek során kijelentette, hogy Magyarország és Németország között a barátság véglegesnek tekinthető.

Emlékeztetett a magyar külügyminiszter arra, hogy a világháboru során a magyar és a német katonák egymás mellett estek el, majd átért a magyar-olasz viszony ismertetésére, megállapítva, hogy a két országot a legmélyebb barátság fűzi össze, mert a két nép sorsa évszázadok óta közös. Kijelentette, hogy a Jugoszláviához való viszony megjavult, mert a magyar-jugoszláv közös érdekek száma megsaporodott. Hangsúlyozta, hogy az erős Jugoszlávia ervenes érdeke Magyarországnak, majd áttért a Bulgáriához való viszonyra és kijelentette, hogy sohasem lehet elfelejteni a közös harcot, valamint a közös érdekeket. Magyarország — mondta Csáky külügyminiszter — őszinte rokonszenvvel kíséri Bulgária fejlődését.

A Romániához való viszonyról Csáky gróf a következőket mondotta:

— Románia irányában mi indítottuk meg a kezdeményezést a légkör fertőtlenítésére. Most Romániától függ, ha landó-e együttműködni a Duna-medencében megalakítandó új világ érdekében. Ehhez szükséges azonban a

kisebbségvédelmi megközezelés, mert a magyar kisebbségekkel való bánásmód nem közömbös Magyarország szempontjából.

Ami semleges, vagy ehhez hasonló államtömb megalakítását illeti, ebben a vonatkozásban a magyar külügyminiszter kijelentette, hogy Magyarország készen áll a béke érdekében mindenkivel együttműködni, mégpedig a következő feltételek alapján:

1. Az esetleges együttműködés nem irányul-

Repülőgépek szórják tete naponta aknákkal az angol vizeket

London (Rador.) A Flanona nevű 6660 tonnás olasz gőzös Anglia délkeleti partjai közelében aknába ütközött. A súlyosan megsérült hajó még nem süllyedt el és számos vontatógőzös igyekszik valamelyik kikötőbe szállítani.

A Daily Express jelentése szerint a norvég partok katonai őrsége megfigyelte, hogy német repülőgépekről naponta kiülőleges szerkezetű bombákat dobnak a tengerbe. Ezek a bombák a tenger felszínén usznak és ugyanazt a veszélyt jelentik, mint az aknák. A bombák súlya 220 kiló.

A francia lapok eltételező nyilatkoznak azokról az eszközökről, amelyeket a németek a tengeri háborúban alkalmaznak. Bejelentik,

Berlin: Anglia a német polgári lakosság ellen harcol

Berlin. (Rador.) A német lapok nem fűznek semmi kommentárt Chamberlain angol miniszterelnök beszédéhez, amelyben bejelentette, hogy Anglia meggátolja Németország tengeren történő kereskedelmét. Mégis a Deutsche Allgemeine Zeitung a következőket írja:

Mint az elmúlt nagy háborúban is, Anglia mindjobban elmélyíti a kereskedelmi háborút és megkísérli, hogy megtörő intézkedéseit asszonyok, gyermekek, betegek és öregek elleni harccá alakítsa át. Anglia a semlegeseket a veszedelmek körzetébe vonja, de ugyanakkor sértetlenséget kíván az ellen a tengeri harc

hat harmadik hatalom ellen és jogi instrumentum formájában nem nyilvánulhat meg.

2. Az együttműködést megelőzően rendezni kell az ellentéteket, mert ennek hiányában hibaváló lenne minden együttműködést célzó vállalkozás, amíg rendezetlen ügyek állanak fenn, nem tehetők ígéretek azok fenntartására, sem a jelenben, sem pedig a jövőben.

— Az itt elmondottak nem vonatkoznak. — mondotta Csáky István gróf magyar külügyminiszter — technikai jellegű időleges együttműködésre és nem korlátozódnak azokra az államokra, amelyek nem vesznek részt a háborúban.

Megemlékezett beszéde során a magyar kormány külügyminisztere a moszkvai új magyar követ meghívólevelének átadásakor a szovjet állam felének részéről történt nyilatkozatról és kijelentette, hogy a Tanácsállamok államióének szavai tökéletesen fedik Magyarország véleményét, miután a két nép között nincsenek érdekellentétek és a gazdasági összeköttetés kimélyítésre vár a két állam között.

Franciaország és Anglia iránti viszonyát illetően, Csáky gróf így válaszolt Magyarországi álláspontját:

— Miután Magyarország nem vesz részt a háborúban, Franciaország és Anglia iránti viszonya változatlan, sőt megállapítható, hogy a magyar kérdések iránt bizonyos javulás észlelhető, ami további reményeket igazol.

Választa a Szlovákiával való gazdasági egvezmény ügyét, ami kiindulópontot képez a két ország közötti viszony megjavulására. Megemlítette, hogy a háborús ostromzár Magyarországi gazdasági életét szempontjából komoly hátrányokat jelent, majd hangsúlyozta, hogy Magyarország nem veszteti magát alá olyan kívánságoknak, amelyek károsan érintik a közönséget, viszont megállapította, hogy a hadviselő felek egyike sem kért elvesztést Magyarországtól. Ezzel kapcsolatban még hozzátette, hogy a háborús feleknek is érdeke, hogy Magyarország ne csak kárja, de fenn is tarthassa a nyugalma Európán ezen részében. (Rador.)

hogy a Chamberlain által közölt meztörő intézkedések a legnagyobb mértékben fogják sújtani a német közgazdaságot.

London. (Rador.) Az a német repülőgép, amely kedden délelőtt elsüllyedt, egy kétmotoros Dornier 17 típusú bombavető és felgerítő volt, amelyet a „repülő irón” néven ismertek. Amikor a brit partok felé közeledett, három angol portyázó géppel találkozott és nyomban megindult közöttük a harc. Az angol repülőgépek közeledésére a német gép hirtelen leereszkedett, mert így akart elmenekülni. A három angol gép elvált egymástól és löni kezdte a német gépet. Egyszerre hatalmas füstfelleg tört elő és a német repülőgép lezuhanva eltűnt a tengerben.

ellen, amellyel maga fenyeget. A Brit Birodalom, mint az elmúlt háborúban is, okokat keres arra, hogy a német polgári lakosság elleni harcot elmélyítse, ám Anglia saját polgári lakosságának életével is játszik és pusztulás veszedelmét idézi semleges országokra. Ezeknek az országoknak azonban meg kell védeniök függetlenségüket az angol hegemonia- törekvésekkel szemben.

Hága. (Rador.) A Reuter távirati ügynökség jelenti, hogy Angliának azon elhatározását, hogy megakadályozzák a tengeren történő német exportot, a holland lapok kedvezőjlenül fogadták. A

holland japok egyébként úgy hiszik, hogy Hollandia hivatalos úton tiltakozni fog a megszigorított tengeri blokád ügyében.

Newyork (Rador). A Newyork Times Angliára szándékalv kapcsolatban, hogy a német klvitejt blokád alá kívánja helyezni, azt írja, hogy a semleges államok inkább tartanak egy német győzelemről, mint az angolok blokádjától.

Franciaország is osatlakozott az angol megtorló intézkedésekhez

Párisból jelentik: A francia fővárosban szerdán hivatalos közlemény jelent meg, amelyben a francia kormány kijelentette, hogy a németek kiméltetlen aknháboruja következtében, — amellyel megsértették Rooseveltnek, az Egyesült-Államok elnökének tét fogadalmukat, —

a francia kormány ugyanolyan megtorló intézkedéseket foganaosít a németek ellen, mint amelyeket Anglia határozott el és, amelyek egy részét Chamberlain angol miniszterelnök tegnap már bejelentett. A francia hadihajóraj ugyanazokat az utasításokat kapta, mint amelyekkel az angol tengerészetet látták el.

Londonból jelentik: A németek kiméltetlen aknháboruja következtében a brit haditengerészet különböző utasításokat kapott a németek elleni megfelelő megtorlások véghezvitelére.

A tengeri háboru újabb áldozatai

Londonból jelentik: A német „Bertha Fischer” nevű hajót egy angol csatahajó az ir partok közelében leirtotta. A német hajót saját legénysége súlyosította el és a tengerészek mentőcsónakokon menekültek, míg az angol hajó fedélzetére vette őket.

Londonból jelentik: Az északnyugati ir partok mentén elsüllyedt a Delfin nevű angol halászcsozös, majd rövid idő múlva ugyanezen a környéken a Thomas hajó is. A két hajó legénységét megmentették.

Newyorkból jelentik: A Newyork Times feltűnő helyen közli azt a bizalmas jelentést, hogy német tengeralfutó megtorpedozta a 10.000 tonnás Bellast nevű angol hadicirkáló, amely a Firth of Forth kikötőben horgonyzott.

Londonból jelentik: A kenti partok közelében az éjszaka folyamán aknára futott a 6000 tonnás Génuia nevű olasz gőzös. A robbanás zaja olyan erős volt, hogy a part közelében levő házak lakói közül többszázan felriadtak álmukból. A hajó orrán és oldalán szenvedett erős lékeket. A hajó segélykérésére több angol mentőhajó sietett a szerencsétlenség színhelyére és a kikötőbe vontatta az erős rongálódást szenvedett olasz gőzöst.

Az elmúlt négy nap alatt ez a második olasz hajó, amely aknára futott.

Itt írjuk meg, hogy a japán közlekedésügyi miniszter kijelentette, hogy a japán kormány nyomban ahogy pontos értesüléseket kap az aknára futott 12.500 tonnás japán hajó szerencsétlenségének körülményeiről, — amelynek elsüllyedéséről már beszámolt az Aradi Közlöny — tiltakozást jelent be az illetékes kormánynál. A japán hajót ért szerencsétlenség ellenére is Japán továbbra is változatlanul fenntartja európai hajózási vonalait.

Allandósult a német légihaderő élénk tevékenysége

London. Az angol légügyi minisztérium közli, hogy kedden este 7 órakor Anglia keleti partjain ellenséges repülőgépek közeledését jelezték. Rövidesen angol vadászrepülőgépek emelkedtek a magashoz és a légvédelemi ágyuk is működésbe kezdtek. A légi veszély elmúltát csak fél 9 órakor jelezték. Az ellenséges repülőgépek soha sem dobtak le bombákat.

London (Rador.) Hat német bombavetőrepülőgép szerdán délelőtt megjelent Shetland-szigete fölött s bombákat dobott le. A lövedékek célt tévesztettek.

Páris (Rador.) Délelőtt 11.35 és 12.35 óra között az északi körzetben légiriadó volt. Az ellenséges repülőgépek megjelenése semmiféle incidens nem okozott.

Szár az, hideg idő a nyugati harotéren

Berlin. A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése a következő: „A nyugati arcvonal egyes helyein csekély tüzérségi tevékenység volt. November 21-én légi haderőnk ismét felderítést végeztek az angol bírdalom területét felett, repülőink eközben eljutottak Scapa-Flowig. A francia területek felett a felderítés ezután Délfraanciaország ellen irányult. A felderítés közben a franciák több vadászrepülőgépet vetettek harcba a nyugati arcvonal védelmére.

Páris. A francia nagyvezérkar jelentése szerint az éjszaka semmi említésre méltó esemény nem történt.

A Havas-ügynökség magyarázatot közöl a francia jelentésről. Eszerint a holland ha-

tártól a svájci határig az arcvonalon semmiféle változás nem történt.

A nyugati hadszíntéren a száraz hideg idő beállott és a fagy keményvé tette a terepet. A harci tevékenység csak egészen csekély volt, de annál élénkebb volt a repülőtevékenység. Felhasználva a keddi szép napot, két német bombavető repülőgépet a határ mentén lelőttünk, míg egy német felderítőt az angol repülők támadtak meg és ez a repülőgép a tengerbe zuhant.

A felderítés az arcvonalon tovább folyt, különösen a Blies-folyó környékén. A németek 150 milliméteres lövegei kezdik átvenni a 75 milliméteres lövegek szerepét. Ezekre a tüzelésekre a francia tüzérség is hasonlóan válaszolt. Közli még a Havas-iroda, hogy a német csapatok összpontosítása a hollandiai Frizetől a svájci határig nem szenvedett változást.

A müncheni merénylet-ügy kinyomozásának részletei

Berlin. Amint az Aradi Közlöny legutóbbi számában már feltűnésteltő módon hírül adtuk, a német rendőrségnek sikerült elfognia a müncheni pokolgépes merénylet tettesét. A merénylőt Georg Elsernek hívják, aki a bürgerbräu pincében heteken át tartó munkával helyezte el a pokolgépet, amellyel a merényletet elkövette.

A német rendőrség és a védőosztagok főparancsnoksága a következőket közli: Georg Elsernek elfogatásáról, a müncheni merénylet elkövetésével vádolják:

— Elser Georgot, akkor fogták el, amikor Svájcba akart szökni a merénylet elkövetése után. A vándort makacs tagadása után az előző telt terhelő bizonyítékok alapján megírt és részletes vallomást tett. A vallomás szerint teljesen egyedül építette be a müncheni merénylet színhelyére az óraműre beépített poklgépet, amely hat nap után, tehát 144 óra leforgása után robbant fel. A merénylet előkészítésének szálai még a múlt év szeptember és október hónapjára nyulnak vissza. A merénylet napja előtt három-négy nappal az előkészített „robbanó-kamrába” beépítette a poklgépet és utána november hetedikén Svájcban át Svájcba utazott, ahol részletes jelentést tett megíróknak, akik az egész merényletet rendezték. Ezután nyomban visszautazott Münchenbe és ott a merénylet színhelyén megvizsgálta arról, hogy a beépített poklgép óraszerkezete működik. Az óraszerkezet kivezetését igyekezett letompítani. A merénylet megtörténte után Konstantin keresztij Svájcba akart szökni, de a közben elrendelt riadó-készültség és az általános határzár következtében ez lehetetlenné vált és Elser Georgot ott a határállomáson letartóztatták. A vizsgálat megállapította — hangzik a jelentés — hogy a Hitler kancellár ellen megkísérelt merényletet az angol Intelligence Service készítette elő és értelmi szerzője Strasser Ottó. A Német Távirati Iroda jelenti a továbbiak-

Anglia kitart a Népszövetség mellett

London (Rador.) Butler külügyi államtitkár válaszolt több képviselő kérdésére a népszövetségi tanácsülés elhalasztásával kapcsolatban és kijelentette, hogy az angol kormány továbbra is szimpátiával kezeli a Népszövetség intézményét.

— Az az ideál, amely arra készlet bennünket, hogy becsülni tudjuk az együttműködésre irányuló törekvéseket — mondotta Butler államtitkár — bizonyossá tesz bennünket abban a hitünkben, hogy a Népszövetség célkitűzései valamilyen formában megvalósuláshoz fognak eljutni. A győzelem után jobb módszereket

kivánunk létesíteni a nemzetközi kérdések szabályozására. Le tudjuk vonni a tanulságot a Népszövetség hiányosságából. Főleg a rugalmasságot hiányoljuk a nemzetközi kapcsolatok terén.

Angol konzul Tiranában

London (Rador.) A Times jelentése szerint római híradás közli, hogy az albániai angol konzul elutazott az olasz fővárosból állomáshelyére. Ez azt jelenti, hogy Anglia elismeri Olaszország balkáni érdekkörét.

Kiosseivanoff miniszterelnök Bulgária és a Balkán-szövetség viszonyáról

Athén (Rador.) A Hellas című görög lap munkatársa beszélgetést folytatott Kiosseivanoff bolgár miniszterelnökkel. A bolgár kormányelnök kijelentette, hogy Bulgária anélkül hogy részese lenne a Balkán-egyezménynek, ugyanazt a politikai vonalvezetést követi, mint a Balkán-szövetség tagállamai. Kiosseivanoff hangsúlyozta, hogy örömmel fogadnák, ha Törökországgal és Görögországgal egyet-

értve Bulgária is több korosztályt hazabocsáthatna.

Róma. Az olasz lapok közlik Kiosseivanoff bolgár miniszterelnök nyilatkozatát, amelyet a görög lapoknak adott. Eszerint Bulgária olyan politikát követ, amelynek célja a béke megerősítése. Igaz, hogy vannak Bulgáriának követeléseit, de ezeket csak barátságos megbeszélések útján akarják rendezni és nem erőszakos eszközökkel.

Hasznos, értékes

árfelemelés

— nélkül —

kaphatók, új, használt

— kis és nagy —

írógépek

SZEGFU Str. Bratianu 7. Tel.: 11-44

Brüsszel. (Rador.) A Havas távirati iroda jelentése szerint a pilseni Skodaművek hat darab 470 milliméter kaliberű ágyút gyártanak, amelynek lőtávolsága igen jelentős.

Purgly László beiktatta hivatalába az aradi Magyar Népközösség átmeneti bizottságát

Az Iparos Otthon emeleti helyiségében nyílt meg az aradi magyarság rendezésére az aradi Magyar Népközösség egyedül törvényes hivatali irodája — További intézkedésig az átmeneti bizottság intézi a vármegyei magyarság közügyeit is

Palágyi Jenő dr. vezetésével lelkes munkára tett fogadalmat az új vezetőség

Aradváros magyarságának népközösségi közéletében új és lendületteljes napot jelent az elmúlt nap, midőn a Népközösség központi elnöki tanácsának megjelölésével végleges döntéseként dr. Palágyi Jenő elnökletével kinevezett huszonnégytagú új központi tagozati vezetőség átvette az ügyek egyedül törvényes, hivatalos képviselését, Purgly László, mint a központi elnöki tanács megbízottja, ünnepélyes keretek között jogába iktatta az átmeneti elnökséget, amely — tekintettel arra, hogy még mindig akadnak, akik nyíltan szembehelyezkedtek az országos vezetőség végleges határozatával és származás módján megtagadták a hivatalos helyiség átadását, — elhatározta, hogy a törvényes következmények bekövetkezéséig is új helyiséget nyit Aradon a népközösségi ügymenet intézésére az Iparos Otthon emeleti helyiségében.

Bezárt ajtók az aradi új magyar, hivatalos munkakezdés előtt...

Palágyi Jenő dr., a Romániai Magyar Népközösség aradi tagozata élére kinevezett átmeneti bizottság elnöke, szerda este kilenc órára hivta össze ennek a bizottságnak tagjait alakuló ülésre, ugyanekkor meghívta az ülésre Purgly Lászlót, a Népközösség országos elnöki tanácsának a tagját, akit az elnöki tanács november 15-ikén tartott ülésén az átmeneti bizottság beiktatásával megbízott.

A meghívás alapján úgy Purgly László, mint az átmeneti bizottság tagjai szerda este kilenc órákor megjelentek a Iosif Vulcan-uca 12. számú házban, ahol tudvalevőleg néhány héttel ezelőtt a Magyar Népközösség aradi tagozatának irodáját berendezték.

A megjelentek az iroda ajtaját azonban zárva találták és a ház felügyelőjétől azt a felvilágosítást kapták, hogy az október elsején Jombart Lajos nyugalmazott őrnagy elnöklése alatt megválasztott vezetőség képviselői zárták be a helyiséget és vitték el a kulcsot. Ilyen körülmények között tehát lehetlenné vált az, hogy a népközösségi központ által kinevezett átmeneti bizottság beiktatása a népközösségi helyiségben történjen meg.

Palágyi Jenő dr. a házfelügyelőtől kapott válasz meghallgatása után felkérte Purgly Lászlót annak hivatalos megállapítására, hogy a népközösségi irodát az aradi népközösségi tagozat kinevezett vezetősége zárva találta, ami egyet jelent azzal, hogy

az október elsején közgyűlésen megválasztottak nyilvánított, de a Népközösség Elnöki Tanácsának november 15-iki határozatával felmentett vezetőség nem hajlandó az átmeneti bizottságnak a népközösségi helyiséget átadni.

Purgly László ezt megállapította és közölte, hogy a történetekről jegyzőkönyvet vesznek fel, egyben pedig erről értesítik a népközösségi központot.

Az ünnepélyes beiktatás

Az egybegyűltek ezután az Iparos Otthon emeleti helyiségébe vonultak és itt történt meg az aradi népközösségi tagozat vezetőségének a beiktatása. Az ülést Palágyi Jenő dr. nyitotta meg, aki közölte, hogy november 17-én délután, november 15-iki keltezésű levelet kapott Bánffy Miklós gróftól, a Romániai Magyar Népközösség országos elnökétől, aki megküldte neki a központi elnöki tanács november hó 15-én meg tartott ülésének jegyzőkönyvi kivonatát. Ennek értelmében tudvalevőleg

az elnöki tanács az október elsején megtartott aradi népközösségi választás eredményét megsemmisítette és az aradi tagozat élére Palágyi Jenő dr. elnökletével átmeneti bizottságot nevezett ki.

— Ennek az átiratnak alapján kértem fel Önöket, uraim — mondotta Palágyi Jenő dr. — a megjelenésre.

Palágyi dr. kérésére ezután Hentschel István felolvasta a bizottság névsorát és a felolvasás eredményeképpen megállapított, hogy a beiktatásán a következő bizottsági tagok jelentek meg: Palágyi Jenő dr. elnök, Balaton Mihály, Bálint András, Csenka Gábor, Czégka Tibor, Dániel Péter, Dömötör Bertalan, Dömötör László, Fischer Aladár, Hentschel István, Horváth Hugó, Sz. Jakab Géza, Jakabos György, Matuz András, Parecz Béla dr., Pöhm Tivadar, Reinhart Gyula, Ruttkay György, Széll Lajos dr., Uzsona István, Zombory Gyula, Zsótész János. Nem jelent

meg a beiktatáson Jombart Lajos nyugalmazott őrnagy, Baranyi Ferenc és Kovalovszky Ernő. Az utóbbi azonban családi okok miatt kimentette magát. Tekintettel arra, hogy

az ülésen az átmeneti bizottság tagjainak túlnyomó többsége megjelent, Palágyi Jenő dr. az ülést határozatképesnek nyilvánította, a jegyzőkönyv vezetésére Hentschel Istvánt, míg hitelesítésére Dömötör Lászlót és Jakabos Györgyöt kérte fel.

Palágyi Jenő dr. ezután a következőket mondotta:

— A kinevezésről szóló levél vétele után haladéktalanul érintkezésbe léptem az aradi magyarság különböző csoportjaival és természetesen azokkal is, akik az október elseji választás alapján kívánták vezetni a népközösségi tagozat ügyeit. Mint ismeretes, az október elseji választást megfélembbezték és a népközösség központi elnöki tanácsa október 25-ikén kelt átiratában közölte, hogy mielőtt érdemi döntést hozna, háromtagú vizsgáló-bizottságot küld ki Aradra. Adig is azonban, amíg ez a bizottság jelentését megtenné és az elnöki tanács végső döntését meghozná, az október elseji közgyűlésen történt választás végrehajtását felfüggesztjük, így tehát ennek

a központi határozatnak megfelelően az október elsején választott vezetőségnek az ügyek vitelére nem volt joga és ezt a helyzetet erősítette meg a november 15-én hozott végle-

Bánffy Miklós gróf országos elnök levele Aradváros magyarságához

Palágyi Jenő dr. ezután felkérte Purgly Lászlót, hogy iktassa be az átmeneti bizottságot. Általános figyelem középette emelkedett szövegre Purgly László, aki mindenekelőtt Bánffy Miklós gróf hozzáintézett következő levelét olvasta fel:

ROMÁNIAI MAGYAR NÉPKÖZÖSSÉG

2702—39 hivatali szám.

Méltóságos

PURGLY LÁSZLÓ urnak

SOFRONYA

— Az országos elnöki tanácsnak az aradvárosi népközösségi tagozat folyó évi október 1-1 napján tartott közgyűlésének határozatai ellen beadott fellebbezések ügyében hozott határozatokról szóló, mellékelt jegyzőkönyvi kivonatot azzal a kéréssel küldöm meg Méltóságodnak, hogy az elnöki tanács felkérésének megfelelően a határozatot végrehajtsd és a kinevezett ideiglenes bizottság elnökét beiktatni méltóztassék.

— Ezen alkalommal kérem, szíveskedjék az aradi magyarságnak tudomására hozni azt, hogy az elnöki tanács határozatát magyar népünkkel szemben teljes felelőssége tudatában hozta, azon szent kötelesség által vezérelve, amellyel vele szemben minden időkben tartozik. Az elnöki tanács ezen határozata által meg kívánja teremteni az aradi magyarság társadalmi békéjét, egybeolvadását, ami az igazi népközösségi munkának előfeltétele.

— A Magyar Népközösség célja a romániai magyarság erkölcsi, szellemi, anyagi erejének közös célra való egyesítése. Ki kell küszöbölni azon látszólagos ellentéteket, amelyek sokszor magyar népünket vallási, faji, közösi, vagyoni, társadalmi különbségeiért megosztják.

ges határozat, amely az aradi népközösségi tagozat élére átmeneti bizottságot állított annak megállapítása után, hogy az október elseji közgyűlésen megválasztott tagozati tisztikar és intézőbizottság érvényes megbízatást nem szerezhetett.

Ugyanennek a határozatnak értelmében az október elseji választás érvénytelen és semmis, nemkülönben az ezen a közgyűlésen hozott országos határozatok is. Az elnöki tanács határozata alapján közöltem Jombart Lajos nyugalmazott őrnagy úrral, hogy a népközösségi tagozat ügyeit át akarjuk venni és szerda este kilenc órára a beiktatás céljából ülést hívunk össze a népközösségi tagozat helyiségébe. Erre a közlésemre

a tegnapi nap folyamán Jombart Lajos aláírásával levelet kaptam, amelyben közli, hogy az október elsején megválasztott vezetőség elnöki tanácsa ülést tartott, amelyen a központi elnöki tanács november 15-iki határozatát jogtalanul minősítette és azt visszautasította, egyben pedig elhatározta, hogy tiltakozó feliratot intéz a Romániai Magyar Népközösség központjához.

Ezt a határozatot az október elsején megválasztott intézőbizottság is magáévá tette. Egyben azt is közli a levél, hogy

az ügyvitelt a központ által kinevezett átmeneti bizottságnak nem adják át és ugyanakkor nem bocsátják rendelkezésére a Iosif Vulcan-uca 12. szám alatt lévő népközösségi irodahelyiséget sem.

— Amint ma este tapasztaltuk, ennek a levélnek megfelelően jártak el, amennyiben az irodahelyiséget bezárták és megakadályozták, hogy oda bemenjünk. Erről az eljárásról jegyzőkönyvet veszünk fel és azt

jogorvoslat végett a központi elnöki tanácsnak küldjük el.

— Nem szabad azt keresnünk, ami elválasztja az egyik magyart a másiktól, hanem azt, ami egybeforraszt és egybeköt, összetart.

— Az elnöki tanács erre a nagy egybeforrasztó, összetartó egységbeolvadásra hívja fel az aradi magyarságot és arra, hogy vegyen részt minden magyar abban a népközösségben, amelynek keretében népiünk kulturális, gazdasági és szociális erejének növeléséért dolgozhatunk. Ez történelmi feladat és történelmi kötelesség.

— Kérem, a beiktatás alkalmával ezeken közlését és felhívni Arad magyarságát arra, hogy ebben a szellemben munkálkodjanak és dolgozzanak.

— Szíves fáradozásáért köszönetet mondva, vagyok

magyar testvéri köszöntéssel:

BÁNFFY MIKLÓS s. k.

Romániai Magyar Népközösség Központi Iroda pecsétje

Ezután Purgly László a következőket mondotta:

— Tisztelt Uraim!

— Amikor az elnöki tanács ezen megízstelt megbízatásának készségeel teszek eleget, úgy érzem, hogy azt a mindannyiunk által

URANIA. Tel. 12-32. 3 (mérs.) 5, 7.15 és 9.30-kor

Országos filmbemutató!

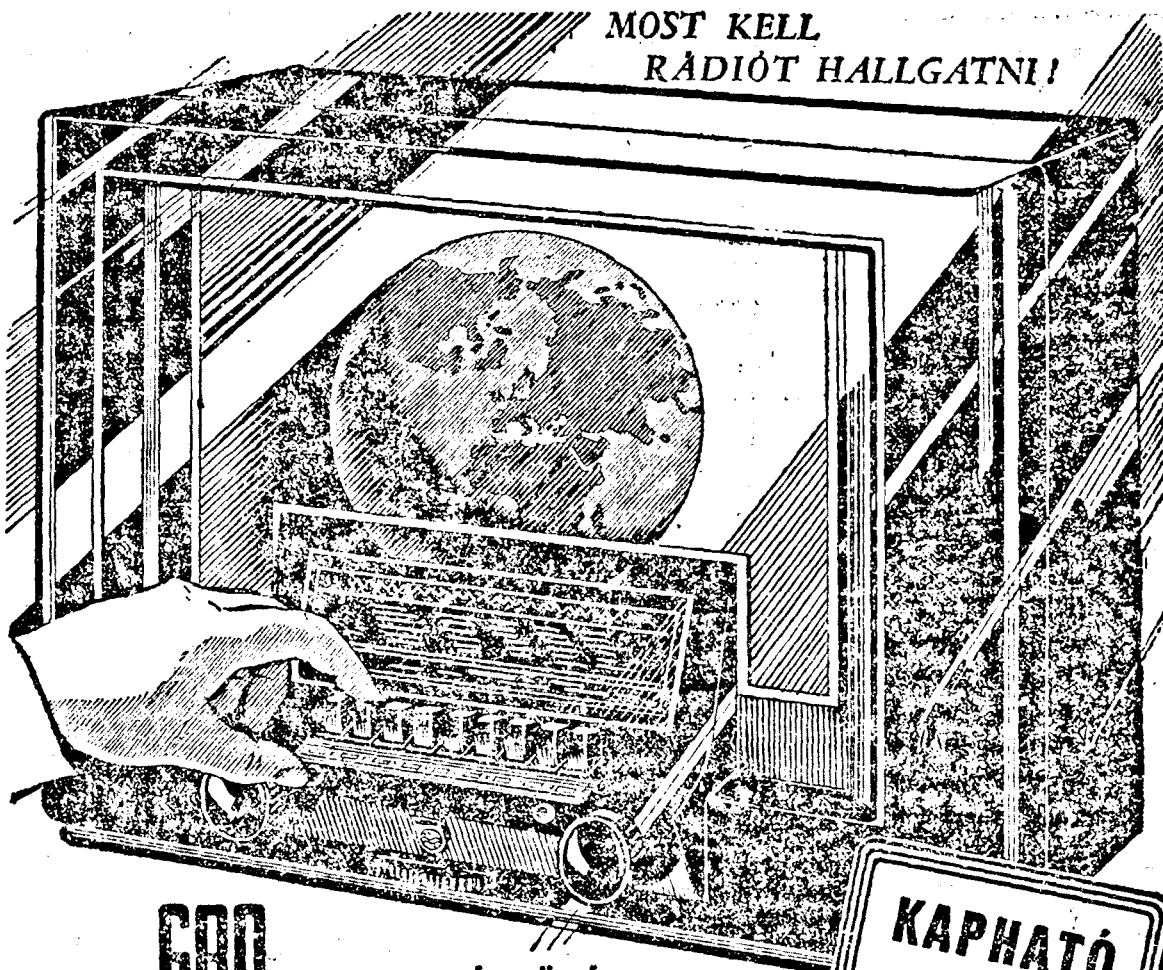
Az új színes filmbemutató diadala:

Az északi brigád

Kanada vadregényes vidékein kúzdóok a hős "végevidékiek" az aranyás és prémvadász kalandorokkal. Főszerepben **Dick Foran**, Egészén új Notre-Dame, Arad kedvence. **Dick Foran**, bátoros jelenetekkel.

Kiknek kell haladéktalanul jelentkezni az állambiztonsági hivatalban

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a külföldi állampolgárok és az állampolgársági névsorból törölt polgárok jelentkezési határideje lejárt. Az aradi állambiztonsági hivatal közlése szerint az alábbiak nem tették eleget a törvény által előírt jelentkezési kötelezettségüknek. Az állambiztonsági hivatal felszólítja az alant felsoroltakat, hogy saját érdekében haladéktalanul jelentkezzenek az idegenellenőrző hivatalban, mert ellenkező esetben a törvény teljes szigorával sújtják őket és kényszerlakhelyre szállítják: Weidt Ernő, Machate August, Erki Béla, Pogány Gyula, Kelemen György, Griesz Ferenc, Ciotoff Ivan, Mihailoff Calcio, Ivanoff Valcio, Gyurics Rozália, Stein Magdalena, Lammert Antal, Goldschmidt József, Haan Ödön, Mihalcec György, Denoel József, Kaufmann Ferencné, Kelemen Antal, Balogh József, Szendrei István, Augenstein József, Heller Mária, Denoel István, Gedeon József, Tokai Alajos, Válcóci Francisc, Hadjimanici Naţalia, Horváth Géza, Bagyi Juliánna, Csenki Ferenc, Ribarovici Ispas Ion, Haas Imre, Erlich Károly, Jancsó Juliánna, Benke Karolina, Weil Ede, Berner Mária, Wiesel Hermann, Petroff Hristo, Vas Antal, Stein Izsó, Cloţz Emilia, Badovits Jolán, Bauer Ödön, Pöjtzi Andor, Parvanoff Rista, Nagy Erzsébet, Lappe Vilmos, Croţsa Iosif, Tancoff Dimitrie Hristo, Cencoff Hristo, Iorgoff Iordan, Ivanoff Cioţof Atanas, Cocieff Ivan Nicoloff, Cocieff Mihai, Iordanoff Steţco, Ligeţi Janka, Couril Leó, Trautmann Károly, Kovács Ileana, Kiss Mátyás, Fenyő Béla, Cricor Balian, Ritter Jenő, özv. Horváth Györgyné, Ringwald Stefánia, Csáky Gyula, Jávor Alfréd, Schwartz Moritz, Kovács Anna, Hubert Janka, Paţaki Sándor, Takács Ferenc, Casim Abdulah, Kiss Margit, Nasichtz Ödön, Caravacl Parvan, Bokor Mátyás, Fringhian Eduard, Csécsi Rozália, Ciucalovschi Ioan, Czumpft Albert, Gaidon Demeterné, Bula Ilona, Geppert János, Hubeny Alfons, Martin Rudolf, Beracze Pál, özv. Kunnert Vilmosné, Guţschik Ferenc, Lambe Atanasie, Stein Johanna, Riedl Ferenc, Colţiz Róbert, Landau Jenő, Vaschjevici Petru, Stefanovici Kelemen, Sóki József, Tóth Zsigmond, Jáger Vilmos, Kiss György, Dobay Géza, Müller József, Hrivniák Lajos, Hrivniák Eugénia, Spinka Miroslav, Németh Ferenc, Rösöl Rubin, Capil Adalbert, Gyügye Margit, Krájcs Mihály, Krajics László, König Ilona, Weinfeld Sándor, Weinfeld Jenő, Dosedla Rudolf, Dosedla József, özv. Kiss Juliánna, özv. Grausz Samuné, Kneip Ferenc, Schwartz Alfréd, idős Csillag Constantin, özv. Világ Emma, Schreiber Rozália Adél, Szigeti Gyula, Glancz Lázár, özv. Ingusz Henrich, Sebestyén Gábor, Sári József, Vörös János, Winkler Jenő, Winkler Maximilian, Winkler Adalbert, Vidovits István, Árpás Károly, Engelhardt János, Sebestyén István, Varga István, Sóki Sándor, Cseh Sándor, Kopasz Mária, Dénes Andor, özv. Láng Rozália, Weisz Szeréna, Olinic Lucas, Toncoff István, Dobrovolschi Géza, Mihalicsca Ioan, Geppert Ignác, Dosedla Emilia, özv. Székely Antálné, Horeczki Emilia, Grausz István, Kracauer Henrich, Colonivici Antoniu, Csillag Constantin ifj., Löwy Izidor, Wurzel Márkus, Gács Zelma, Glancz Izrael, Kertész Adalbert, Ciotoff Nicolae, Kenderesi József, Surnyák Mihály, Iordanoff Iordan, Kunnert Vilmos, Surnyák József, Riedl Fridrica, Ries Hermann, Irházi János, Rózsa Sándor, Darida József, Czobor Ferenc, Pardi Sándor, Mede Gizella, Calin Ioan, Cvas Andor, Ruţkai Albert Gyula, Szabó Ferdinánd, Szabó Zoltán, Sóki József, Máté Andor, Dosedla Iosif, Dosedla Francisc, Albert Ferenc, Topits Irina, özv. Szeidner Martin, özv. Weisz Izidor, Szabó Imre, Saltzer Ignác, Székely Anúlia, Spirer Martin, Gács Elvira, Világ Rozália, özv. Klein Ignácné, Vogel Bence, Schwartz Mór, Schönberger Miklós, Haas Aurora, Hirsch Izidor, Holstein Bercu, Pasztorcsik József Köhalmi Adalbert, Zelinger Jakob, Ritter Dániel, Gruber Lazarovici Jakob, Moskovits Antal, Hoffmann József, Weitzen Jakob, Schreiber Ioachim, Sohn Zoltán, Wexler Irina, Stern Sándor, Schwartz Ernő, Rosner József, özv. Schwartz Regina, Hacker László, Casirer Sámuel, Frisch Lajos, Prisztel Adolf, Róth Aurora, özv. Stepanov Ida, Klein Erzsébet, Überall Adolf, Dombrádi Jenő, Ostreicher Eliás, Hilevitz Márk, Gács Moritz, Klein Maximilian, Barát Adalbert, Bribán Gáspár, Sebő László, Albert Sámuel, Bálint Andor, özv. Schmajovics Etel, Szirmai Tibor, Ostreicher Moritz, Gács Tibor, Kovács Bertha Katalin, Kremer M. Regina, özv. Fenyvesi Józsefné, Brüll Henrietta, Ungár Maximilian, Schmilovits Etel, Glancz Tanka, Rubin

A 600 TIPUSU KÉSZÜLÉK AUTOMATIKUS LINODYNE-HANGOLÁSSAL, A MODERN RÁDIÓTECHNIKA CSODÁJA!

Kitűnő vétel minden hullámhosszon!

Felszerelve a híres piros PHILIPS MINIWATT lámpákkal

KAPHATÓ KIS
havi részletre

12 havi részletre kapható

ROSENFELD GÉZÁNÁL

UJ NEUMAN-HÁZ. — TELEFON: 12 25

PHILIPS RÁDIÓ-SALON

Gazdasági egyezmény készül Anglia és Olaszország között

Autótömlőkért kendert és gyapotot szállít London

London. (Rador.) A Havas ügynökség jelentette, hogy Anglia és Olaszország között rendkívül fontos gazdasági egyezmény megkötése áll küszöbön. Olaszország az egyezmény értelmében nagy mennyiségű kenderet szállítana Angliának.

amiért indiai gvanotot kapna. A Pirelli-művek Anglia számára autótömlőket szállítanak és viszont gyapotot és kaucsukot kapnak. Ezenkívül különböző mechanikai gépek szállításáról is van szó. 8 millió tonna szén ellenében.

Reisfeld Ilona, Nanje József, Steinberger György, özv. Klein Cecília, özv. Wexler Mária, Reich József, Bach Rachel, Naményi Malvina, Szabó József, Weisz Ida, özv. Grunberg Lenke, Bocsort Dezső, Schatelesz Dezső, Borghida József Hersch, Deutsch Klára, Elend Mária, Steiner Izidor, Ostreicher Armin, Glancz Irina, Feuerstein Karolina, Kövér Tibor, Buchbinder Armin, özv. Kuliner Amália, Löwy Rozália, özv. Breibart Janka, Sándor Franciska, özv. Fridlander Fanny, dr. Mátrai László, Löwenstein Zoltán László, Spirer Hermann, Walterstein Mór, Teuerholz Dávid, Györi Tibor Imre, Reich Hermann, Brüll Ilona, Davidovici Moisa, Leitmann Vasile, Rosenfeld József, Grünhut Ede, Schapira József, Spirer Lajos, Weinberger Izidor, Rosenberg Berthold, Hermann Róbert, Wurzel Salamon, Feuerwerker Ferdinánd, Faragó Andor, Kormanicy Károly, Schreiber Regina, Glück Jenő, Schreiber Margit, Schreiber Emil, Stein Chaim, özv. Friedmann Rozália, Kardos Armin, Rosenwasser Salamon, Ostreicher Sámuel, Hilevitz Mór, Gottlieb Jenő, Brandesz Dávid, Friedmann Izidor, özv. Klein Hermina, Teuerholz József.

FORUM filmszínház. — Tel.: 20-10.

MA PREMIER,

a szezon legnagyobb filmje, amely csupa fájdalom és csupa szív, csupa öröm

V á r l a k

Charles Boyer és Irene Dunne-vel

Román híradó a legújabb eseményekkel. Előadások: 5, 7.15 és 9.30-kor. 3-kor matiné.

A LAKÁSÁT TAKARITJA

Hát a szervezete
érdekében mit tesz?

Nagyon sok betegséget elkerülhetnénk, ha rendszeresen „kisepernők” a salakokat és mérgező anyagokat, amelyek teletömik szerveinket és vérünket. Felhalmozódásuk okozza a legtöbb bőrbetegséget, beteges elhízást, reumát, emésztési és vizelet zavarokat és az időelőtti megöregedést. Hirneves professzorok bebizonyították, hogy az Urodonál a szervezet legjobb védelmezője, mert biztosítja a húgysav, urea, okszálsav, coleszterin, felesleges zsiradék és mindennemű salakos lerakódás tökéletes eltávolítását.

URODONAL

kiűzi a mérgező anyagokat a szervezetből

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

CHATELAIN RÉSZEKÉNT MEGVÁLTHATÓ MARIÁNA

SPORT KÖZLÖNY

„Tavaszi” csapat a Gloria —
még felküzdheti magát az elsőek közé

Mindössze két pontot veszített az őszi rangelső, a brádai Mica

A nemzeti bajnokság B) ligájának második csoportjában szerepelt az A) divízióból kiesett Gloria az ugyancsak volt A) ligás Kinizsivel együtt és a csoport őszi bajnokságát mégis a brádai Mica csapata szerezte meg, amely mindössze két pontot veszített az egész idény folyamán. A Mica teljesítménye olyan nagyszerű, hogy a csapatnak, ha tovább is olyan lelkesen küzd, úgy a legjobb kilátásai lehetnek.

A Gloriát a szerencseje idén erősen elhanyagolta. Mindenekelőtt már ott pártolt el tőle „Fortuna”, amikor az A) ligából 17 szerzett ponttal kellett kiesnie, de a balszerencse a B) ligában is folytatódott. Itt 8 pontot szerzett a csapat, de könnyen 12—13 pontra is felvihette volna. A játékosok, akik jelenleg a csapatban szerepelnek, csaknem teljesen ugyanazok (az egy Varjassy kivételével), akik az A) ligában a kiesés ellenére is számos sikert könyvelhettek el, tehát a játékosok tudása körül nem lehet baj. Nincs azonban rendben minden a csapatszellem körül, mert míg egyes játékosok a lelkiüket kiadják és teljes erőbedobással küzdenek, addig mások lefejt sétálnak és csak szívesből rúgnak néha-néha bele a labdába. A ve-

zetőségnek kell megtalálnia a módot arra, hogy az egyöntetűség ismét helyre álljon a csapatban és az a baráti légkör legyen urrá a játékosok között, amely régen oly sok és oly emlékezetes sikerhez segítette a Gloriát. Általában az a vélemény, hogy a Gloriának tavasszal jobban megy a játék annak ellenére, hogy a tavaszi idényben 6 ízben játszik idegenben a csapat, mégis jobb és eredményesebb szereplés várható, amely esetleg még az első 3 közé is segítheti a Gloriát.

A temesvári csapatok: a Kinizsi és az Electrica csaknem egyformán szerepeltek. A Kinizsi a Mica-tól és Minerultól, az Electrica a CFR Turnuseverintől (1) és a Kinizsőtől szenvedett vereséget, de legyőzte a Mica csapatát. A júli váltakozó sikerrel szerepelt, nagyon gyakran csak egészen minimális vereséget szenvedett. A Vulturni teljesítménye sem jobb az átlagnál. Brádon kiadós vereséggel zárta az őszi idényt. A CFR Simeria, Sparta és CFR Turnuseverin biztosan „tartják” és úgy látszik, tartani is fogják a három utolsó helyet, mert köztük és a többiek között jelentős játékkészletbeli különbségek állnak fenn.

O SFERA VISSZAVONUL A LABDARUGASTÓL A Venus sokszoros válogatott hátvédje, a válogatott csapat csapatkapitánya elhatározta, hogy az 1939—40. évi bajnoki idény végétől visszavonul az aktív labdarugástól. Sfera elhatározásáról azt írja az egyik bucarestii lap, hogy az végleges.

O A magyar bajnokság góllövő listáján továbbra is a Cseli, Nemes, Sárosi dr. hármas áll az élen 11—11 góllal. A további sorrend a következő: 10 gól: Kiszely, 9 gól: Nagy, Olajkár II., 8 gól: Hidas, 7 gól: Morócz, 6 gól: Lukács, Szendrői, Turay II.

Kijelölték a vasárnapi játékvezetőket

Bucuresti. A központi bíróbizottság kijelölte a vasárnapi A) és B) ligás mérkőzésekre a játékvezetőket és az A) divíziós mérkőzések bírói a következők:

Sp. Studentesc—AMTE, bíró: Vuia kapitány.
Rapid—CAMT, bíró: Russu Gabriel dr.
Unirea-Tricolor—Gloria CFR, bíró: Petru Vasile.

Ripensia—Venus, bíró: Ionescu Tope
Carpați—Juventus, bíró: Stanciu.
Victoria—UDR, bíró: Olteanu.

A B) ligás mérkőzések közül a szatmári Olimpia—Sodronyipar mérkőzést Husztik vezeti.

Pénteken este utazik az AMTE
Bucurestibe

Az aradi munkáscsapat nagy ambícióval készül a Sp. Studentesc elleni nemzeti bajnoki mérkőzésre. A csapatban sérült nincs már és így bizonyosra vehető, hogy a vasárnapi mérkőzésen a következő tizenegy fogja az AMTE színeit képviselni:

Gerold — Sijvat, Kovács — Szurgyi, Szabó, Szaniszló — Igna, Léb, Pintér, Reinhardt, Batrin.

Az expedíció pénteken este utazik el Bucurestibe.

Itt írjuk meg, hogy az AMTE—Sportul Studentesc és Rapid—CAMT mérkőzéseket nem bojlyolítják le közös rendezésben, hanem az előbbi valóságintúleg a Venus, az utóbbi pedig a Rapid pályáján kerül lejátszásra.

O PRASZLER JÁTEKJOGAT KÉT HÓNAPRA FÜGGESZTETTE FEL A JUVENTUS. A bucarestii Juventus fegyelmi bizottság elé utalta az egyesület több játékosát és súlyos ítéleteket hozott a fegyvelemsértő játékosokkal szemben. Így Praszler játékjogát két hónapra felfüggesztették, Bandraburát 2000 lei pénzbüntetésre, Sonny Niculescut pedig egy havi fizetésvesztésre ítélték.

Három mérkőzés szerepel a kerület
bajnokság műsorán

Az alkerületi elsőosztályu bajnokságban még négy lejátszatlan mérkőzés vár lebonyolításra és pedig az Olimpia—Astra, Titanus—Olimpia, Titanus—Tricolor és Crisana CFR—Unirea mérkőzések. Tekintve, hogy két csapatnak 2—2 mérkőzése van, vasárnap csak három meccs kerülhet sorra és ezek a következők:

Crisana CFR—Unirea, Titanus—Tricolor és Olimpia—Astra.

Az ifjúsági bajnokságban az utolsó forduló játszik je vasárnap és ezen a következő mérkőzések szerepelnek.

ATE—Astra, Transilvania—Gloria, Olimpia—Egyetértés, Unirea—AMTE, Crisana—AAC, Hakoah—Titanus.

O Az Olimpia megővta az AAC ellen elvesztett mérkőzést. Az alkerületi elsőosztályu bajnokságban vasárnap lebonyolított AAC—Olimpia mérkőzést, amelyet az atléták 1:0 arányban megnyertek, az Olimpia megővta bírói tévedések címén. A mérkőzést ugyanis az atléták a meccs utolsó percében értékesített 11-esel nyerték meg és az Olimpia óvása vitatja a 11-es jogosságát. Miután bírói tévedések címén beadott óvá soknak nem igen szokott esélyük lenni, az Olimpia óvásának sikere iránt sem táplálhatnak az érdekeltek sok reményt.

Rendelkezés az országőrök köz-
hivatali munkájáról

Szombatonként az országőrök közhivataloknál teljesítenek szolgálatot

Bucuresti. (Rador.) A pénzügyminiszter határozatát küldött a pénzügyvizsgálóságoknak arról, hogy Argetoianu miniszterelnök és az „Országőr”-parancsnokság rendelkezése szerint az országőrök szombati napokon résztvesznek a közhivatalok hivatali munkájában. A rendelkezés célja az, hogy az ifjak megbarátkozzanak az irtdai munkával, melyet mozgósítás esetén kell vállaljanak. Az „Országőr”-parancsnokság megtette a szükséges intézkedéseket az ifjak beosztására.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 23

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállás jelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12:10: Tánclemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13:10: A rádió szalonzenekara. 14: Hírek. 14:20: Vasile Julea zenekara. Ioana Radu, Lya Craciunescu és Rodica Bujor énekszámával. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Tudományos krónika. 19:17: Chopin-művek lemezeken. 19:50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: Alex. Busuioceanu előadása a művészi plasztikáról. 20:15: Radulescu vokálnégyes. 20:45: Hírek. 21: Em. Ciomag ismerteti a szimfónikus hangverseny műsorát. 21:15: A bucaresti-i és mainafrankfurti szimfónikusok hangversenye. 23:05: Lemezek. 23:45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna. hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Eugen Stepat balalajkazenekara. 13:40: Hírek. 14:20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14:30: A rádió szalonzenekara. 15:30: Hírek. 17:15: Karácsony felé. Háztartási tanácsadó. 17:45: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 18:15: Mezőgazdasági előadás. 18:45: A közönség kedvelt lemezei. 19:30: Eszperantó nyelvű előadás. 19:55 Balázs Gyula dr. magyar nótákat zongorázik. 20:15: Hírek. 20:50: Pethes Sándor magánszámai. 21: A Király Színház emlékezete. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23:05: Brahms: A-dur zongoranegyes. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0:25: Vargha Imre énekel. Sárny Elemér és cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 18:15: Földessyné, Herman Luju zongorázik. 19:30: Heinz Hugó oboán játszik, zongorán kíséri Földes László. 20:25: Angol nyelvoktatás. 21: Hírek. 21:20: Szórakoztató hangszerszólók lemezekről. 21:50: Dolmányos Debrecen. Irta Erdős Jenő. Felolvasás. 22:20: Kirina Simi és cigányzenekara muzsikál. 23:05: Időjárásjelentés.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A vállalatok kötelező alapjaiknak 30 százalékat hadfelszerelési bönokba kell fektessék

A jövőben a biztosítékokat szolgáló letétek 25 százaléka hadfelszerelési bön kell legyen

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában röviden már megemlékezett arról, hogy az állam bönokat bocsát ki és ezek a bönok kizárólag a hadfelszerelést szolgálják. Az alábbiakban az erről szóló rendelet-törvény részletes ismertetését adjuk:

A hadfelszerelési bönokat a pénzügyminiszterium vagy a nemzetvédelmi alap autonóm pénztára adhatja ki. A bönok értékét, kamatozását, visszafizetési határidejét, valamint a kibocsátás technikai feltételeit minisztertanácsi jegyzőkönyvvel állapítják meg. A tőke visszafizetése és a kamat folyósítása ugy biztosított, hogy az erre a célra szolgáló összegeket elsőként vezetik be a nemzetvédelmi költségvetésbe. A kifizetések a Banca Nationala pénztárai révén történnek. Az említett bönok teljesen adó- és illetékmentesek. A hadfelszerelési bönokat a Banca Nationalánál lehet lombardirozni. Ezeket névértékükön fogadják el biztosítékként az állami árlejtéseken, valamint a közigazgatási hatóságok árlejtésein.

Módot akarnak nyújtani arra, hogy a bönok aláírói még azok lejártá előtt visszakaphassák pénzüket és a bönoknak külön, letéphető részüik is lesz, amely a bön névértékének 20-30 százalékat képezi. Ezt a leszakítható részt a bön kibocsátásától számított hat hónap elteltével a Banca Nationala készpénzre beváltja. Az említett 20-30 százalékos részek felhasználhatók adó- és illetékfizetésre is 15 nappal azok esedékessége előtt. Azon pénztételek, amelyeknek bizonyos mennyiségű készpénzt kell tartalékban őrizniük, az említett 20-30 százalékos bön-részeket készpénzként kezelhetik, illetve őrizhetik azok kibocsá-

tásától számított hat hónap eltelte után.

Azon vállalatok, amelyek kötelesek alapjaik egy részét állampapírokba fektetni, kötelesek ezeket az alapokat úgy alakítani, hogy azok 30 százaléka hadfelszerelési bön legyen. Új alapok létesítése esetén a bönok aláírására 30 napos határidőt adnak, a régi alapok esetében pedig fokozatosan kell gondoskodni a 30 százalékos eléréséről olyképen, hogy öt éven át alapjaik hat százalékat hadfelszerelési bönban jegyzik le. Mindazon esetekben, amikor az érvényben lévő törvények garanciák letételét teszik kötelezővé, ezek 25 százaléka 1940 január elsejétől kezdve hadfelszerelési bön kell legyen. Ezeket a bönokat jegyzés után kell beszerezni. A hatóság, amely a bönokat kiadja, köteles minél rövidebb lejáratú időt megállapítani, vagyis olyan lejáratú időt, amely minél közelebb legyen ahhoz az időponthoz, amennyire a garancia letétele szól. A bönok lejáratú ideje azonban semmiesetere sem lehet rövidebb egy évnél. Abban az esetben azonban, ha a biztosítékokat hat hónapnál rövidebb időre helyezik letétbe, akkor az érdekelt fél a pénz lefizetése ellenében nyugtát kap, amely a hadfelszerelési bönt helyettesíti. Az így letétbe helyezett összeget kamat nélkül adja vissza az az intézmény, ahol a pénzt elhelyezték, a nyugta bemutatásától számított 15 napon belül.

Mindazok, akik nem teljesítik a jelen törvény intézkedéseiből folyó kötelezettségeiket, annak az összegnek 25 százaléka büntetendő, amelyet le kellett volna jegyezniük.

Az említett bönokra jegyzett összegek csak a hadfelszerelés céljaira fordíthatók.

Az idén a munkafelügyelőségek mellett alakul meg a munkanélküliek segélyező bizottság

Stavri Cunesco munkaügyi miniszteriumi vezérigazgató aradi látogatása során — mint azt az Aradi Közlöny szerdai számában közölte — bejelentette, hogy a munkaügyi miniszterium a munkanélküliek segélyezésének céljaira hatmillió leit utalt ki és ebből az összegből Temes-tartomány 750 ezer leit kap. Egyben megemlítette azt is, hogy a segélyezés keresztülvitele céljából külön bizottságok alakulnak.

Az erre vonatkozó részletes intézkedések most megjelentek a Monitorul Oficial legutóbbi számában. Ezek értelmében a munkaügyi miniszteriumban központi segélyező bizottság létesül, míg a helyi bizottságok a munkafelügyelőségek mellett alakulnak meg. A helyi bizottságokat a királyi helytartó nevezi ki. Az említett bizottságok összetétele a következő:

1. A munkafelügyelő. 2. Az alkalmazotti céhek három megbizottja, akiket a céhek szövetségei jelölnek. 3. Az UGIR két képviselője. 4. A kereskedők egy megbizottja, akit a Kereskedelmi és Iparkamara jelöl. A bizottságok a munkafelügyelő elnökletével működnek.

A rendelet értelmében a segélyező bizottságok kötelező módon hetenként egyszer ülést tartanak.

A fent említett bizottságok mellett egy külön iroda létesül, amelynek az a célja, hogy felülvizsgálja a munkanélküliek által beadott kérvényeket és megállapítsa, hogy a kérvényező valóban munkanélküli-e. Az iroda a munkaügyi miniszterium helyi szervei részéről megfelelő személyzetet kap és ezek a tisztviselők kötelező módon helyszíni szemlét végeznek a kérvényező lakhelyén. A céhek, az UGIR, valamint a Kereskedelmi és Iparkamara megbizottjai a bizottságban végzett munkájukat díjmentesen folytatják. A felülvizsgálatot végző irodák kezelik azt az élelmiszer-készletet, amellyel a munkanélküliek segé-

lvezik. A munkafelügyelő külön raktárnokot nevez ki ennek a készletnek kezelésére.

Szükség esetén munkáskantinokat is be rendezhetnek a nőtlen munkanélküliek részére.

Megállapították a megyei üzérkedési bizottságok hatáskörét

Bujoiu nemzetgazdasági miniszter rendeletileg kinevezte a központi üzérkedést leküzdő bizottság tagjait, akik a következők:

N. Missir, a nemzetgazdasági miniszterium vezértitkára, elnök, P. Georgescu, a Nemzeti Gárdák főparancsnoka, D. Negel, a bucarestii Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, R. Pacuraru, a bucarestii tábla főügyésze, Gh. Boian, helyettes bucarestii főpolgármester, N. Lupu Costache, a legfelsőbb gazdasági tanács főtitkára, K. K. Braescu szenátor, Stefan Lascar földművelésügyi miniszteriumi igazgató, René Ramniceanu, a Nemzeti Szövetkezeti Intézet vezérigazgatója, Eugen Callos ügyvéd, A. Frunzanescu, a földművelésügyi miniszterium gazdasági igazgatója, Seibulescu mérnök, az ipari fejlesztés igazgatója, Aurel Pavel, a központi spekulatív hivatal igazgatója, Zarifopol, a CFR forgalmi igazgatóságának igazgatója.

A nemzetgazdasági miniszter a megyei üzérkedést leküzdő bizottságok hatáskörét a következőkben állapította meg:

1. Ellenőrzi az üzérkedés leküzdéséről szóló törvény alkalmazását és irányítja a kihágások megállapításával megbizott szervek munkáját. 2. A helyszínen ellenőrzi és állapítja meg a közszükségleti cikkeknek nyilvánított árukkal való ellátást, valamint ezeknek szétosztási lehetőségeit. 3. Tanulmányozza azokat a lehetőségeket, amelyek mellett a megye lakosságát a legrövidebb időn belül lehet a közszükségleti cikkekkel ellátni. 4. Jelentést és

Férfigyeneség

kezelendő az „OKASA” külföldi, hormonos készítménnyel, dr. Lahusen utasítása szerint.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Kis doboz 350.— leírt nagy doboz 650.— leírt szállít vidékre, utánvétel ellenében dr. Cucu gyógyszerár, Bucuresti, Calea Victoriei Nr. 33 (Frascati-palota). Kivánságra gazdagon illusztrált felvilágosító-brosurát küld díjmentesen, sárg borítékban, minden felnőtt személynek „NIFAR” S. A. R. Serviciul Stiintific AD Bucuresti, Str. Maria Rósetti 47.

javaslatokat tesz, valahányszor az ellátás körül, ha zavarokat tapasztal. 5. Az ellenőrzés hathatósabbá tétele érdekében állandó kapcsolatot tart fenn a megyei nemzeti gárdák parancsnokával. 6. A megyében ellátási központokat szervez és rendelkezésre bocsátja a szükséges szállítási eszközöket. 7. Javaslatokat tesz a maximális árakra vonatkozóan. 8. Gondoskodik arról, hogy az elsőfokú ítélkező hatóságok, — amelyeket az új törvény létesített, — minél hathatósabban működhessenek.

Eletbelépett az adó- amnesztiáról szóló törvény

Közöltük, hogy a pénzügyminiszter rendeletét törvényt készített a benemvált adóköteles jövedelmek amnesztiájára. A rendelet törvényt a Hivatalos Lap november 20-i számában hirdették ki és a következő főbb intézkedéseket tartalmazza:

Amnesztiát kaphatnak a bírságokra mind ama adófizetők, akik a törvény második cikkében felsorolt adókkal kancsolatos benemvált jövedelmeket, vagy adó- és illetékalapokat 1939. december 31-ig bevallják és az illetékes adóhivatalnál befizetik.

A második cikk szerint az amnesztia a következő adókra és illetékekre vonatkozik:

- Bármilyen egyenesadóra, amelyekről az egyenesadótörvény intézkedik;
- az adómentes házakra 1935. április 1-én és ezt követő időkben kivetett adókra és illetékekre;
- a bérletörvényben felsorolt összes illetékekre;
- a forgalmi és luxusadókra;
- az automobillokra;
- a fogvasztási adókra és illetékekre.

Az amnesztia tehát csak az itt felsorolt adókra és illetékekre vonatkozik, míg az aviatikai illetékekre, városi adókra, stb. nem.

Az amnesztia csak úgy vehető igénybe, ha az eltitkolt adó, vagy illetékösszeget az adózók 1939. december 31-ig bevallják és befizetik. Ez a határidő a részvénytársaságoknál 1940. március 31-én jár le az olyan eltitkolt jövedelmekkel kapcsolatban, amelyek az eddigi mérlegekben eltűntek, de 1939. évi mérlegben szerepeltetnek és bevallanak.

A bevallott adók befizetése esetén nemcsak a bírságokat engedik el, hanem még 7 százalékos engedményt (kasszacontót) is engedélyez a pénzügyminiszter. Az amnesztia a fiscus közegei által már kiderített tételekre nem vonatkozik.

Azok, akik az amnesztia mellett 1939. december 31-ig sem vallják be az eltitkolt régi jövedelmüket, nemcsak a törvényben előírt bírsággal sújtanak, hanem még kiderített adóösszeg tíz százaléka is megfizetésre kötelesek a Nemzetvédelmi Alan javára, amely tíz százalékos bírság semmiesetre sem csökkenthető és készpénzben fizetendő be.

Az amnesztia törvénnyel ellentétes összes törvények és rendeletek hatályon kívül helyezettek.

A törvény kihirdetésével egyidejűleg a pénzügyminiszter utasította az adóközegeket, hogy a fentiekkel kapcsolatban — az ellenőrzések során — bírságjegyzőkönyveket ne vegyenek fel.

— Megállapították a hőzvíűtő helyeket. A kormány legutóbbi rendelkezése értelmében tüdő-levőleg zárolták a 16 kilogrammnál súlyosabb hőzűtőket. Azok, akik fiznél több ilyen hőzűtővel rendelkeznek kötelesek voltak készletüket három napon belül bejelenteni, míg azok, akiknek fiz bönél kevesebbje van, harminc napon belül kötelesek a hőzűtőket átadni a kormány által megállapított gyűjtőhelyeken. Arad megyében a nemzetgazdasági miniszterium közlése szerint ez a gyűjtőhely Aradon, a Cantacuzino-Ucca 52. szám alatt működik.

Legújabb jelentéseink:

Gafencu külügyminiszter nagy külpolitikai beszédet mond a törvényhozás megnyitása alkalmával

Bucurestből jelentik: A parlament szombati megnyitása alkalmából Gafencu román külügyminiszter beszámolót mond a külpolitikai helyzettel kapcsolatban. Bizonyos körök tudni vélik, hogy Gafencu külügyminiszter ezalkalommal vá-

laszol Csáky István gróf magyar külügyminiszter beszédére. Gafencu külügyminiszter fontos kijelentéseket fog tenni a Romániában élő magyar kisebbségek helyzetével kapcsolatban is.

Berlin a semleges államok tiltakozására számít

Berlinből jelentik: A belga távirati iroda német hivatalos helyről úgy értesült, hogy a német kormány megvárja, amíg teljesen megbízható értesüléseket kap Chamberlain angol miniszterelnök által tegnap este bejelentett angol szigorított tengeri blokádjáról, s annak

életbeléptetése után teszi meg ellenintézkedéseit. A német kormány, — hangzik a jelentés, — számít arra, hogy a semleges államok is megfelelő reakciót tanúsítanak az angolok által bejelentett tengeri blokáddal szemben.

Két német tengeralattjáró elsüllyesztést jelent Páris

Párisból jelentik: Szerda éjszaka adták ki a 160. számú hivatalos francia hadijelentést, amely így hangzik: A mai nap a légi tevékenység jegyében folyt le. Mindkét részről erős légi tevékenységet fejtettek ki. A francia torpedórombolók elsüllyesztettek két német

tengeralattjárót, amelyeket francia vízirepülőgépek fedeztek fel.

Brüsszelből jelentik: Szerdán délután egy német harci repülőgép belga terület fölött lezuhant. A gép személyzete, három pilóta meg halt.

London nem akar tudni a müncheni merényletről szóló jelentésben említett angol állampolgárokról

London (Rador.) Az angol lapok nagy felháborodással írják a németek azon állításairól, hogy a Münchenben történt bombamerénylet ügyét az Intelligence Service készítette elő.

Az angol kormány kedd este a külügyminiszterium útján közölte, hogy semmit sem tud arról a német állampolgárról, akit a müncheni merényletben való részvétel miatt letartóztattak.

Hivatalos angol körök véleménye szerint a német kormány által kedd este kiadott közlemény érthetetlen. Ez a közlemény ugyanis egy semleges állampolgárról szól, akit vádolnak, hogy bombát helyezett el a müncheni merénylet színhelyén, majd pedig Svájcba igyekezett menekülni. Ugyanez a német közlemény azután arról emlékszik meg, hogy két angol állampolgárt a holland határon elfogtak. Angol körökben ezeket az angol állampolgárokat sem ismerik és ugylátszik, hogy a két letartóztatás semmiféle összefüggésben nincs egymással.

Zürichből jelentik: Strasser Ottó, akit a müncheni merénylet értelmi szerzőjének tartanak és azzal vádolják, hogy ő készítette elő a söröcsar-

nokban történt pokolgépes merényletet, szerdán nyilatkozatot adott a Havas francia távirati ügynökség munkatársának. Strasser Ottó hevesen kikelt az ellene emelt vád ellen. Hangsúlyozta, hogy a Münchenben történt merényletről nem volt tudomása és arról az újságokból értesült. Szerinte politikai ellenfelei igyekeznek őt a hamis hírek segítségével kompromitálni.

Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök beszéde a földbirtokreform-javaslatról

Budapestről jelentik: A magyar felsőház ma kezdte meg tárgyalni a földbirtokreform-javaslatot. Az ülésen Purgly Emil a javaslatot kritizálta, majd gróf Bethlen István több módosító indítványt tett, amelyet az előzetes bizalmas értekezleten a felsőház tagjai is magukévá tettek.

Teleki Pál gróf miniszterelnök a felsőházban megvitatás alá kerülő földbirtokreform-javaslatlall kapcsolatban beszédet mondott és ez alkalommal többek között a következőket jelentette ki:

— Már miniszterelnöki bemutatkozásom idején mondtam, hogy nagyjában és egészében vállalom a javaslat elgondolásait. A javaslat meglehetősen izgalmas s komoly körülmények között került annak idején napirendre. Azóta azonban az izgalmak jórészt lecsendesedtek és elülttek. A földbirtokreform-javaslat okozta izgalmak

LAPZÁRTA:

Londonból jelentik: Hore Belisha angol hadügyminiszter szerdán az angol alsóház ülésén beszédet mondott, amelyben foglalkozott a katonai helyzettel. Nagy elismeréssel szölt a lengyel csapatokról. A lengyel katonai egységek nagyban megkönnyítették a francia hadsereg egyes osztagainak összpontosítását és időt adtak az angol csapatoknak is, hogy elfoglalják állásaikat. A lengyel haderő különben további szervezés alatt áll.

— Legutóbbi beszámolóim idején a Franciaországban állomásozó angol haderő létszáma 158 ezer fő volt, azóta minden héten ötezer fővel emelkedik ez a szám. Tavaszra sokkal jelentékenyebb angol hadsereg fog állni a francia haderő segítségére, mint amilyen 1914-ben volt. A szám mindaddig növekedni fog, míg arra szükség lesz.

Belgrádból jelentik: Macsek dr. helyettes jugoszláv miniszterelnök kedden Nisze utazott, ahol Cvetkovic jugoszláv kormányelnök vendége volt. A jugoszláv miniszterelnök estebédet adott Macsek dr. tiszteletére és azon több miniszter is megjelent. A pohárköszöntő során Cvetkovic beszédet mondott: és ez alkalommal örömet fejezte ki Macsek dr. megjelése felett. — Mi ketten — mondotta — sikeresen munkálkodunk és dolgozunk népeink és a délszláv állam érdekében. vagy pedig olyan események következhetnek be, amelyek egyikek sem kíván.

Macsek dr. hasonló hangnemben válaszolt a kormányelnök beszédére.

Stockholmból jelentik: A Havas-iroda jelentése szerint a Svenska Dagbladet azt írja berlini híradás nyomán, hogy a szovjetországi kormány a Lenin-rendeletűntette ki Ribbentrop német külügyminisztert.

Székesfehérvárról jelentik: Azok a fegyveres banditák, akik a Bakony erdejében elrejtöztek és akiket a kiküldött csendőrsztagok már körülzártak, szerda reggel az üldöző kar hatalom kezébe kerültek, de csak holtan. A szerdára virradó reggelen az erdő szélén örködő egyik csendőr megpillantotta a banditákat, s ipjelére csatárlánc fejlődött ki, amely füzharcra készítette a rablókat. Hosszabb tűz után már csak a két rabló holttestére bukkantak a csendőrök. Személyazonosságukat még nem tudták megállapítani.

létezhetnek ideig-óráig, de bizonyos idő múlva kényszerűen eltűnnek.

— A világ ma óriási lelki és erkölcsi átalakuláson megy át. A XIX. század materialista felfogását akarja magáról levetni. Az átmeneti korszakban lehetetlen elkerülni, hogy olykor szélsőséges felfogások ne kerüljenek felszínre, amely ennek a folyamatnak a természetes velejárója.

— A földbirtokreform-javaslatnak az a célja — folytatta beszédét a magyar miniszterelnök — hogy

a különböző érdekeket és társadalmi osztályokat közös nevezőre hozza és a közöttük fennálló ellentéteket a lehető legnagyobb mértékben lempmítsa.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket az alábbiak szerint fizetendő

ALKALMAZÁST KERES

Egy mindenre főző állást keres. Str. Andrei Muresianu 18—20. 5282

Csecsemőgondozónő, nagy gyakorlattal, hosszú bizonyítványokkal, állást keres. Vidékre is megy. Cimeket a kiadóba kér. 5283

LAKÁS

Kétszobás, fürdőszobás, butorozott lakás kiadó. Cim a kiadóban. 5263

Keresek kétszobás, fürdőszobás lakást a belvárosban. Cimeket a kiadóba kérek. 5284

VÉTEL-ELADÁS

Dióháló, lehetőleg francia, menyasszonyi kelengyét keresek megvételre. Cimet a kiadóba kérek. 5290

Veszek magas készpénzárban régi ékszer, ékkövet. Kun ékszerész. 5285

Vadonatúj cserépkályha eladó. Str. Oltuz 141. 5276

Eladó: kitűnő rádió, ebédlasztal, mákdaráló. Pálinkadepó, Str. Mărăsesti 12. 5284

Dióháló modern formában, olcsó kombinált szobák, íróasztalok, recamierek, ebédlők nagy választékban Tempo bi-zomániai üzletben, Fischer Eliz-palota. 4878

INGATLAN

Tim șoaran

állomás közelében földszintes bérház kislakásokkal üzletekkel (berendezéssel), iparműhelyekkel, 9% tiszta övedelemmel, opció alapján szombat estig 1,850.000 leiert eladó. Elemér iroda, Brătianu 5.

Őszi kabátokat, ruhákat fest, tisztít és bőrdolgokat fest szépen és jutányos áron

Markovits Károly
STR. DUCA 7.

Eladó 150.000 leit jövedelmező sarok emeletes épület, ár: Lei 1.350.000.— Cim a kiadóban. 5277

Magánház, háromszobás lakással, összkomforttal kiadó. Str. Cosbuc 51. 5277

KÜLÖNFÉLÉK

Egyedüli vámmalom, ötiárú, és község központjában, sürgősen átadó, vagy társ keresetük 80—100.000 leiel. Moara Taub, jud. Arad. 5292

TISZTA, MOSOTT BONGYOT
megvételre keresünk.
Cim a kiadóban.